

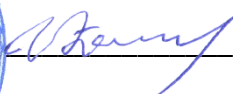

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în
Informatică și Tehnologii Informaționale

 Vitalie Zavadschi

20 decembrie 2016

Curriculum la disciplina
F.03.O.010 Teoria Generală a Dreptului

Specialitatea: 41510 Servicii administrative și de secretariat
Calificarea: Asistent manager

Chișinău 2016

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Televca Natalia, grad didactic unu, Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale.

Rusu Valentina, grad didactic doi, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Aprobat de:

Consiliul metodic științific al Centrului de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale.

Director

Vitalie Zavadschi

20 decembrie 2016

Recenzenți:

Pretura Botanica, adresa: str. Teilor 10, mun. Chișinău, secretarul preturii Diacon Ion.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	5
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	8
VII. Studiu individual ghidat de profesor	9
VIII. Lucrările practice recomandate	10
IX. Sugestii metodologice	11
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	12
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	13
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	13

I. Preliminarii

În ultimii ani în țara noastră au survenit un șir de schimbări radicale în viața socială și cea politică, care implicit vizează și problema construirii statului de drept, un compartiment important al Teoriei generale a dreptului. Aceste evenimente ne-au determinat să abordăm unele aspecte a acestui domeniu, specifice unui curs de inițiere și sensibilizare în domeniul dreptului, cum ar fi: locul și rolul teoriei generale a statului și dreptului în sistemul științelor sociale și al celor juridice; rolul decisiv al dreptului în contextul civilizației și culturii, în sistemul reglementărilor sociale; etimologia și sensul noțiunilor de “drept”, “stat” și ale altor valori juridice; conceptele de bază ale fenomenului juridic; abordarea problemei constituirii statului de drept în Republica Moldova, etc. Aspectele evidențiate denotă că Teoria generală a dreptului încearcă să redea cât mai exhaustiv fenomenul statului și dreptului. Totodată, cercetarea statului și dreptului în ansamblu contribuie la pregătirea profesională a viitorilor specialiști.

La fel, subiectele vizate în curriculum presupun familiarizarea studenților nu doar cu conceptele de bază care formează obiectul de studiu al Teoriei generale a dreptului, ci și obținerea anumitor cunoștințe, care au ca scop formarea deprinderilor și abilităților necesare rezolvării eficiente a unor probleme practice în acest domeniu.

În condițiile constituirii statului de drept, tendința de integrare europeană a Republicii Moldova, viitorul specialist este chemat nu numai să posede cunoștințe temeinice în domeniul dreptului, ci și să le utilizeze în viața de fiecare zi. De aici, rezultă și necesitatea studierii Teoriei generale a statului și dreptului ca disciplină de studiu și ca știință.

Scopul Curriculei rezidă în: formularea și operarea termenilor juridici care sînt necesari și utili pentru întreaga știință a dreptului prin însușirea și aplicarea concepțiilor care fundamentează cunoștințele în domeniul dreptului, care va determina formarea și dezvoltarea de competențe profesionale.

II. Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională

Transformările sociale, economice, politice care au avut și au loc în societate au impus redimensionarea activităților administrațiilor publice atât la nivel central, cât și la nivel local. Aceste tendințe au schimbat mult conținutul activităților din administrațiile publice centrale și locale și, totodată, s-a schimbat mult responsabilitatea față de persoanele care activează în aceste instituții.

Misiunea strategică a modului este de a contribui la specializarea studenților în domeniul juridic și administrativ, prin însușirea de cunoștințe teoretice solide și dezvoltarea de abilități practice și de cercetare, care să le asigure accesul ca profesioniști pe piața muncii sau să-și continue studiile prin programele de licență, masterat și doctorat.

În așa fel, se încerca să se ofere celor care pășesc pentru prima dată pe tărîmul dreptului un ghid elementar care să-i ajute să privească dreptul din perspectiva cunoașterii și nu doar a acțiunii. Ea constituie baza teoretică necesară pentru studiul și cunoașterea celorlalte discipline juridice. Ea ne face să înțelegem că, de fapt, “dreptul” este prezent în fiecare raport din viața socială, chiar pînă la nașterea omului și după moartea lui, este acela care ne așează pe fiecare în centrul atenției și preocupărilor sale; dreptul dă sens și substanță existenței noastre.

În cadrul orelor realitatea juridică a societății este cercetată în funcție de conștiință juridică a societății, drept ca sistem de norme, instituții și ramuri, raporturi juridice din cadrul societății. Disciplina se axează pe conceptul dreptului, principiile și funcțiile dreptului, izvoarele dreptului, norma juridică, raportul drept și stat, tehnica elaborării actelor normativ juridice, sistemul legislației, acțiunea tridimensională a dreptului, realizarea dreptului, interpretarea normelor juridice, răspunderea juridică.

Viitorii specialiști în administrație publică trebuie să fie specialiști implicit și în științe juridice, deoarece cunoașterea normelor juridice, instituțiilor juridice, ramurilor de drept îi va oferi posibilitatea specialistului să se integreze mult mai ușor în activitatea organelor administrației publice atât la nivel central, cât și la nivel local.

III. Competențele profesionale specifice modului

- CS1. Cunoașterea bazelor/fundamentelor statului și ale dreptului;
- CS2. Monitorizarea implementării reformelor din domeniile vitale în contextul dezvoltării economice, juridice și integrării europene a RM;
- CS3. Determinarea esenței, funcțiilor și a tipurilor de stat și drept;
- CS4. Determinarea tipurilor și formelor de încălcare a dreptului, de lezare a valorilor sociale;
- CS5. Aplicarea fundamentelor teoretice ale științelor administrative, juridice, sociale și economice în activitatea profesională;
- CS6. Utilizarea modalităților eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice a comunității;
- CS7. Perfecționarea abilităților de comunicare în dependență de schimbările din domeniul dreptului.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	120	45	15	60	Examen	4

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Teoria generală a dreptului. Noțiuni introductive.	
UC1. Argumentarea importanței studierii disciplinei Teoria generală a dreptului în studierea ulterioară a diferitor ramuri de drept.	1.1 Conceptul teoriei generale a dreptului și statului. 1.2 Obiectul de studiu și baza metodologică a teoriei generale dreptului. 1.3 Locul și rolul teoriei generale ale dreptului în sistemul științelor sociale și juridice. 1.4 Principiile fundamentale de studiere a dreptului. 1.5 Funcțiile teoriei generale a dreptului.
2. Originea statului și dreptului.	
UC2. Argumentarea rolului statului și dreptului în sistemul politic al societății.	2.1 Apariția statului. Importanța studierii originii statului și dreptului. 2.2 Caracteristica puterii și a normelor sociale din societatea prestatală. 2.3 Premisele apariției statului și dreptului. 2.4 Caracteristica unor concepții privind originea statului și dreptului.
3. Caracteristica generală a statului.	
UC3. Demonstrarea rolului statului în realizarea elementelor esențiale ale organizării și conducerii societății.	3.1 Conceptul statului, trăsăturile lui. 3.2 Elementele constitutive ale statului. - Teritoriul: concept, funcții, principii; - Populația. Națiunea. Minoritatea națională. Grup etnic; - Autoritatea publică exclusivă; 3.3 Scopul, sarcinile și funcțiile statului. 3.4 Formele statului. - forma de guvernământ; - forma de structură; - forma regimului politic.
4. Aparatul de stat.	
UC4. Estimarea gradului de democratizare al societății în funcție de funcționalitatea aparatelor de stat.	4.1 Conceptul aparatului de stat. 4.2 Structura aparatului de stat. Clasificarea organelor statului. 4.3 Principiile organizării și funcționării aparatului de stat. 4.4 Cetățenii, societatea civilă și administrația publică.
5. Considerații generale despre drept.	
UC5. Stabilirea esenței dreptului, semnificația și importanța ei.	5.1 Conceptul dreptului. Particularitățile dreptului.

Unități de competență	Unități de conținut
	5.2 Evoluția istorică a dreptului. 5.3 Principiile dreptului. 5.4 Funcțiile dreptului. 5.5 Coraportul dintre normele juridice și alte categorii de norme sociale.
6. Norma juridică.	
UC6. Demonstrarea faptului că prin intermediul normelor juridice se ordonează și se reglementează relațiile interumane în forme specifice dreptului.	6.1 Noțiunea și particularitățile normei juridice. 6.2 Structura normei juridice. Caracteristica generală a elementelor constitutive. 6.3 Clasificarea normelor juridice. Criteriile de clasificare. 6.4 Acțiunea normelor juridice în timp, spațiu și asupra persoanelor.
7. Izvoarele dreptului.	
UC7. Demonstrarea importanței fiecărui izvor al dreptului în normativitatea juridică și socială.	7.1 Conceptul izvorului de drept. 7.2 Clasificarea izvoarelor formale ale dreptului. 7.3 Caracteristica generală a izvoarelor formale ale dreptului. a) obiceiul juridic (cutuma); b) doctrina juridică; c) precedentul judiciar și practica judiciară; d) contractul normativ; e) actul normativ;
8. Procesul de creare a dreptului.	
UC8. Aplicarea formelor procesului de creare a dreptului în condițiile R.Moldova.	8.1 Conceptul și principiile fundamentale ale procesului de creare a dreptului. 8.2 Formele și funcțiile procesului de creare a dreptului. 8.3 Tehnica elaborării dreptului. a) Etapele procesului de elaborarea a actului normativ; b) Părțile constitutive ale actului normativ; c) Structura actului normativ;
9. Sistemul dreptului.	
UC9. Determinarea factorilor care asigură unitatea și coordonarea normelor juridice în cadrul sistemului de drept.	9.1 Conceptul sistemului de drept. 9.2 Elementele structurale. 9.3 Diviziunile generale ale dreptului. 9.4 Caracteristica unor ramuri de drept în Republica Moldova. 9.5 Mari sisteme de drept contemporan.

Unități de competență	Unități de conținut
10. Raportul juridic	
UC10. Identificarea trăsăturilor care particularizează raporturile juridice în cadrul raporturilor sociale.	10.1 Conceptul raportului juridic. Premisele raportului juridic. Particularitățile. 10.2 Clasificarea raporturilor juridice. 10.3 Elementele raportului juridic. a) Subiecții raportului juridic; b) Conținutul raportului juridic; c) Obiectul raportului juridic.
11. Răspunderea juridică	
UC11. Aprecierea rolului răspunderii juridice în contextual responsabilității sociale.	11.1 Conceptul răspunderii juridice. Caracteristicile răspunderii juridice. Scopul răspunderii juridice. 11.2 Principiile răspunderii juridice. 11.3 Condițiile tragerii la răspundere juridică. 11.4 Împrejurările care exclud răspunderea juridică. 11.5 Formele răspunderii juridice. 11.6 Subiecții răspunderii juridice

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Teoria generală a dreptului. Noțiuni introductive.	4	4	-	-
2.	Originea statului și dreptului	10	4	-	6
3.	Caracteristica generală a statului	10	4	-	6
4.	Aparatul de stat	12	4	2	6
5.	Considerații generale despre drept	12	5	1	6
6.	Norma juridică	14	6	2	6
7.	Izvoarele dreptului	12	4	2	6
8.	Procesul de creare a dreptului	12	4	2	6
9.	Sistemul dreptului	10	2	2	6
10.	Raportul juridic	12	4	2	6

11.	Răspunderea juridică	12	4	2	6
	Total	120	45	15	60

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Originea statului și dreptului			
Fenomenul statului și dreptului în diferite perioade istorice	Proiect individual Elaborarea proiectului: „Particularitățile statului și dreptului în diferite perioade istorice și în diferite state,,	Prezentarea proiectului individual	Săptămâna 3
2.Caracteristica generală a statului			
Principiile de organizare și funcționare ale statului Republica Moldova	Prezentare Redactarea prezentării „ Principiile de organizare și funcționare ale statului Republica Moldova,,	Prezentarea publică	Săptămâna 4
3. Aparatul de stat			
Locul și rolul administrației publice în sectorul social global	Eseu nestructurat „Explicați locul și rolul administrației publice în sectorul social global	Prezentarea eseului	Săptămâna 5
4. Considerații generale despre drept			
Factorii de configurare ai dreptului din perspectivă istorică.	Comunicare Redactareacomunicării „Caracterizați factorii de configurare ai dreptului din perspectivă istorică,,	Prezentarea comunicării	Săptămâna 6
5. Norma juridică			
Rolul normei juridice în societate. Necesitatea existenței excepțiilor de retroactivitate și ultraactivitate a acțiunii legii în timp.	Eseu nestructurat Redactarea eseului „ Analizați rolul normei juridice în societate,, „ Argumentați necesitatea existenței excepțiilor de retroactivitate și ultraactivitate a acțiunii legii în timp,,	Prezentarea eseului	Săptămâna 7

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
6. Izvoarele dreptului			
Rolul fiecărui izvor de drept în contextul normativ - juridic în diferite perioade istorice.	Studiu de caz „Analizați rolul fiecărui izvor de drept în contextul normativ - juridic în diferite perioade istorice.”	Susținerea publică	Săptămâna 9
7. Procesul de creare a dreptului			
Procedeele tehnice de aplicare a dreptului	Comunicare Redactarea comunicării „Relatați despre procedeele tehnice de aplicare a dreptului,”	Prezentarea publică a comunicării	Săptămâna 10
8. Sistemul dreptului			
Elementele structurale ale sistemului de drept	Studiu de caz „Analizați componentele sistemului de drept la etapa actuală,”	Susținerea publică	Săptămâna 11
9. Raportul juridic			
Raportul juridic și actul juridic	Proiect individual Elaborarea proiectului „Rolul raportului juridic în nașterea, modificarea sau stingerea unui act sau fapt juridic,”	Prezentarea proiectului individual	Săptămâna 13
10. Răspunderea juridică			
Corelația și delimitarea noțiunilor „răspundere,” și respectiv „responsabilitate,”	Studiu de caz „Apreciați rolul răspunderii juridice în societate,”	Prezentarea Studiului de caz	Săptămâna 15

VIII. Lucrările practice recomandate

1. Estimarea gradului de democratizare al societății în funcție de funcționalitatea aparatelor de stat.
2. Reflectarea asupra importanței teoretice și practice a principiilor dreptului.
3. Argumentarea necesității existenței excepțiilor de retroactivitate și ultraactivitate a acțiunii legii în timp.
4. Stabilirea rolului legii - ca izvor de drept.
5. Aplicarea formelor procesului de creare a dreptului în condițiile RMoldova.
6. Evidențierea principalelor semne caracteristice a familiilor de drept.

7. Identificarea trăsăturilor care particularizează raporturile juridice în cadrul raporturilor sociale.
8. Estimarea importanței respectării principiilor tragerii la răspundere juridică.

IX. Sugestii metodologice

În cadrul activităților organizate la ore, elevii și cadrele didactice utilizează practic diverse strategii de învățare, menite să formeze competențe de comunicare eficientă, de creare a unor relații de succes, de explorare a resurselor personale și a carierei. Procesul didactic se focalizează atât pe asimilarea de cunoștințe și abilități specifice disciplinei, cât și pe folosirea mecanismelor învățării conștiente și eficiente, pe care elevii să le aplice și în diferite contexte de viață, nu doar în cadrul instituției de învățământ, ci și în soluționarea problemelor comunității.

Metodele și tehnicile recomandate în activitatea didactică la lecțiile de Teoria generală a dreptului sunt cele care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la promovarea învățării prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate prin munca în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său.

Strategia didactică devine instrumentarul ce realizează conexiunea efortului profesorului și elevului în vederea realizării finalităților doar într-un context educațional favorabil, pe care trebuie să-l creeze profesorul.

În predarea disciplinei „Teoria Generală a Dreptului” este oportun a folosi următoarele metode participativ - active:

Proiectul - cercetare orientată spre un scop bine precizat, care este realizată prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică, finalizate cu un produs, sau serviciu.

Proiectul poate fi individual sau de grup și se recomandă la studierea următoarelor unități de conținut:

- Originea statului și dreptului;
- Izvoarele dreptului;
- Raportul juridic;

Problematizarea reprezintă oferirea unor situații-problemă, cu mai multe alternative de rezolvare, care generează elevilor îndoială, incertitudine, curiozitate și dorința de descoperire a soluțiilor. Utilizând metoda în discuție, profesorul pune elevul în situația de a căuta un răspuns pertinent, o soluție pentru problema cu care se confruntă.

Această metodă este recomandată la studierea următoarelor teme:

- Caracteristica generală a statului;
- Considerații generale despre drept;
- Procesul de creare a dreptului;

Studiul de caz - presupune confruntarea elevului cu o situație din viața reală („caz”) cu scopul de a observa, înțelege, interpreta sau chiar soluționa o situație. Un caz reflectă o situație tipică,

reprezentativă și semnificativă pentru anumite stări de lucruri. Cerințele solicitate de la un studiu de caz: autenticitate, implică o situație-problemă, care cere un diagnostic sau o decizie; relevantă în raport cu obiectivele fixate; stimulativ pentru elevi.

Această metodă este recomandată la studierea următoarelor teme:

- Sistemul dreptului;
- Răspunderea juridică;

Exercițiile reprezintă executarea repetată, conștientă și sistematică a unor acțiuni, operații sau procedee în scopul formării deprinderilor practice și intelectuale sau a îmbunătățirii unei performanțe. Exercițiile pot fi de diferite tipuri: introductive, curente, de consolidare, de verificare, individuale, de grup, dirijate/semidirijate/creative. Pot fi aplicate ca procedee în majoritatea metodelor practicate.

Această metodă este recomandată la studierea următoarelor teme:

- Aparatul de stat;
- Norma juridică;
- Răspunderea juridică;

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea competențelor curriculare are drept scop principal aprecierea a ceea ce a realizat elevul și nu ceea ce nu a realizat, urmărește progresul personal cu referire la integrarea școlară și socială, atitudinile față de comunitate și față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități și obținerea succesului în propria activitate.

Evaluarea competențelor oferă garanția că o persoană a demonstrat că are cunoștințe profunde, abilități necesare efectuării activităților descrise în fișele pe baza cărora a fost evaluată și atitudine pozitivă față de activitate. Evaluarea include cicluri succesive de acțiuni complexe de constatare și de apreciere a rezultatelor, de diagnosticare sau de analiză, de depistare a cauzelor, care au condus la rezultatele respective, precum și de pronosticare – de prevedere a desfășurării ulterioare a procesului.

Alături de modalitățile de evaluare tradiționale se utilizează și modalități alternative sau complementare de evaluare a căror pondere devine tot mai semnificativă în paleta activităților evaluative desfășurate la nivelul întregului sistem de învățământ. Aceste modalități nu au fost concepute în ideea de a le înlocui pe cele clasice, ci în dorința de a face evaluarea mai flexibilă și, de ce nu, mai atractivă, atât pentru evaluatori, cât și pentru cei care fac obiectul evaluării: elevi, studenți, persoane care participă la diverse programe de instruire.

Metodele alternative de evaluare care vor fi sistematic abordate în această unitate tematică sânt:

- referatul
- investigația
- proiectul
- portofoliul
- autoevaluarea

Metodele alternative de evaluare se caracterizează prin următoarele:

- oferă elevilor diferite posibilități de a demonstra ceea ce știu, ca ansamblu de cunoștințe, dar, mai ales ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități)
- capacitatea de a transforma relația profesor - elev, inducând un climat de colaborare și parteneriat
- posibilitatea transformării procesului de evaluare prin înlocuirea tendinței de a corecta și sancționa prin aceea de a soluționa erorile semnalate
- posibilitatea de a deprinde elevul cu mecanismele de autocorectare și autoeducare necesare și în procesul de integrare socială
- utilizarea mai amplă a tehnicilor și mijloacelor didactice
- caracterul formativ, realizat prin valorificarea atitudinii elevului în raport cu propria sa evaluare
- capacitatea de a realiza o evaluare individualizată (observare sistematică)
- capacitatea de a educa spiritul de echipă prin activități de grup (investigații, proiecte)
- caracterul profund integrator realizat prin interdisciplinaritate, educare și instruire multilaterală

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Denumire modul	Mijloace recomandate
Teoria generală a dreptului	- Calculatoare portabile (laptop, notebook); - Proiector; - Planșe; - Postere; - Manuale; - Culegeri de acte normative.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	AVORNIC, GH. <i>Tratat de teoria generală a statului și dreptului</i> , în două volume. Tipografia Centrală. Chișinău, 2010.	Biblioteca CEIT	
2.	ARAMA, E.; SAVU, IU. <i>Controverse teoretice și aspecte practice ale interpretării dreptului : studiu didactic</i> . Chișinău : CER USM, 2005.	Biblioteca publică de Drept	
3.	BALTAG D, GUȚU AI. <i>Teoria generală a dreptului</i> . Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”. Chișinău, 2010.	Biblioteca publică de Drept	

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
4.	BUJOR V, BUGA L. Teoria generală a dreptului. Chișinău, 2014.	Biblioteca publică de Drept	
5.	NEGRU, B.; NEGRU A. <i>Teoria generală a dreptului și statului</i> : curs universitar. Chișinău: editura Bons offices, 2006. 520 p.	Biblioteca CEITI	
6.	Lupu Gheorghe, Avornic Gheorghe. Teoria generală a dreptului. - Chișinău: Lumuna, 1997.	Biblioteca CEITI	